

Creativiteit als stem

Roland Angenent
Autminds 2020

Waarom dit verhaal?

Toen ik de oproep van Autminds las voor het thema “Een Stem” bedacht ik dat ik zelf vaak communiceer door dingen te maken. Ik ben een maker. Maken is ook een manier van communiceren!

Inhoud

- Schets van mijn leven als maker
- Wat het mij oplevert om een maker te zijn
- Hoe ik communiceer met creativiteit
- Andere autistische makers
- Autimaker opleidingen?
- Autimaker community?
- Poll en discussie (niet opgenomen in dit verslag)

Mijn leven als maker (kind)

Mijn vader is een man uit Indonesië en mijn moeder een Hollandse, dus ik ben een indo. Mijn ouders stimuleerden mij om dingen te maken. Ik kreeg hun goedkeuring als ik iets maakte. Met sinterklaas en verjaardagen kreeg ik knutseldozen en gereedschap. Het begon met lego-blokjes. Ik kreeg ook een Mechanical Engineer bouwdoos, chemiedoos, microscoop, etc. Dingen die ik als kind maakte waren onder andere een wandelende tor, een torpedo die echt ontplofte, een blaaspijlenkanon en een flipperkast.

Mijn leven als maker (opleiding)

Op de middelbare school kwam ik voor het eerst geestverwanten tegen die ook dingen maakten. We bouwden dingen als een oscilloscoop, een plotter, een computer.

Na het atheneum ging ik studeren: chemische technologie in Amsterdam en werktuigbouwkunde in Twente. Hier leerde ik methodisch ontwerpen, wat me heel erg aansprak.

In mijn tijd als student sloot ik mij aan bij de werkgroep ontwikkelingstechnieken waar ik zonnecollectoren ontwierp en maakte.

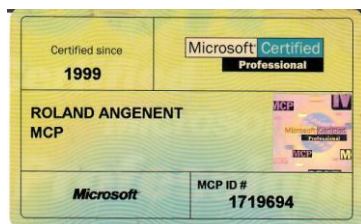
Mijn leven als maker (na de studie)

Direct na mijn studie heb ik een éénmans ingenieursbureau opgezet: Ingenieursbureau IMT. Op mijn studentenkamer en met maar twee klanten, want in acquisitie was ik niet zo goed. Na die twee jaar ben ik samen gaan werken met een andere ingenieur. Bij nader inzien had die ook wel veel autistische trekjes.

Ik heb nog een tijd gewerkt bij een regulier Ingenieursbureau (Akos Engineering), maar ik kan er niet zo goed tegen om voor een baas te werken. Na twee jaar hield ik het voor gezien.

Daarna heb ik mezelf omgeschoold naar Software engineer in de Microsoft omgeving.

Mijn leven als maker (de uitvinder)

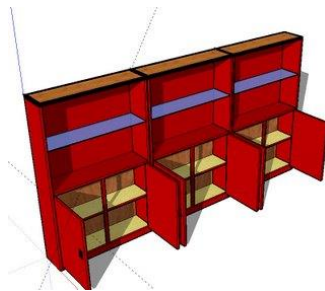
In die tijd na mijn studie had ik een fascinatie gekregen voor het werk van de Amerikaanse architect Christopher Alexander. Het fascinerende vond ik dat hij (wetenschappelijke) methoden heeft ontwikkeld om mooie dingen te maken. Hier komt de fascinatie voor het methodische weer terug, die ik ook al ervaarde bij het Methodisch ontwerpen in de werktuigbouwopleiding. Ik ben bij Alexander op bezoek geweest in Amerika en heb daar stage gelopen.

Uit interesse voor het bouwen bedacht ik in die tijd een Plug & Play bouwsysteem. Dit is een “klik-systeem” voor het bouwen. Dus zonder gereedschap klik je onderdelen in elkaar en het resultaat is een compleet huis. Ik schreef er in die tijd er een stuk over en ik gaf er lezingen over. Er is ook nog een website: www.angenent.biz/dynahome

Ik voelde me steeds meer een uitvinder en in 1993 ben ik lid geworden van de Nederlandse Orde van Uitvinders en in 1994 werd ik “erkend lid” wat betekent dat je iets uitgevonden hebt, in dit geval het plug & play bouwsysteem.

De theorie van Alexander heb ik toegepast in een woning die ik gekocht had in Huissen. Hier heb ik het gehele meubilair zelf ontworpen en gemaakt. Ook was er ruimte voor diverse uitvindingen. Zo staat er een hovertafel: En tafel met een ventilator in de voet, die vrij rond kan zweven in de kamer. En een vloerverwarming met warm zand.

Ook maak ik in die tijd voor mijn werk diverse websites en softwareapplicaties.

Op een dag maak ik een GPS-beugeltje en een kennis van mij zegt: “Dat is een uitvinding!” Ik vraag er patent op aan en dat is dan mijn eerste patent.

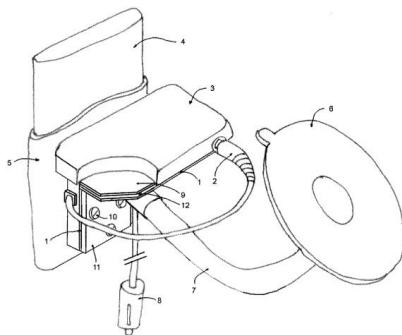

Fig. 1

Mijn leven als maker (na de diagnose)

Nadat ik op mijn 49-ste een diagnose Asperger kreeg, heb ik meegedaan aan een prijsvraag van Rijkswaterstaat waarin slimme oplossingen werden gevraagd voor het renoveren van stalen bruggen. Om een lang verhaal kort te maken: ik won de prijsvraag met mijn oplossing met prefab betonplaten. Het prijzengeld was € 500.000,- vrij te besteden.

Nu ik wat geld verdiend had mijn met creativiteit kon ik dit investeren in een pand aan de Zijpendaalseweg in Arnhem. Dit pand was aardig uitgewoond en verwaarloosd, dus ik kon weer alles zelf gaan ontwerpen en met hulp van aannemers realiseren. Het gebouw gebruiken we als woonruimte en als praktijkruimte (bedrijf aan huis) voor het begeleiden van mensen met autisme.

Nadat het huis klaar was ben ik me gaan toeleggen op elektronica, een wereld waar ik nog niet veel van afwist. Dit leidde er toe dat ik steeds complexere mechatronische projecten ging uitvoeren. Hieronder zie je "Zyptar", een pop in een kastje die je de toekomst voorspelt als je hem geld geeft. Aangestuurd door vier computers.

En toen ging ik nadenken....

Waarom maak ik eigenlijk?

Welke functie heeft maken in mijn leven?

Heeft dat iets te doen met mijn autisme?

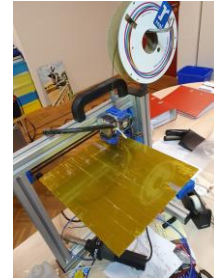
Dit is een opsomming van de functies die het maken voor mij heeft, het viel mij op hoeveel dat er zijn:

- Identiteit: Ik ben uitvinder, maker
- Bestaansrecht: Ik maak dus ik mag er zijn, er bij horen
- Erkenning, waardering, aanzien verkrijgen (voor wat ik gemaakt heb, niet zozeer voor wie ik ben)
- Ontprikkeling, tot rust komen, in mijn eigen wereldje dat ik beheers
- Grip op de wereld: Beheersing door techniek, via methoden (mensen zijn moeilijker, geen gebruiksaanwijzing)
- Onafhankelijkheid: Ik maak/repareer het zelf wel
- Communicatie
  - Gespreksonderwerp, contact maken: rondleiding, speel mijn escaperoom
  - Aandacht van het vrouwelijk geslacht
  - Laten weten dat ik iets geef om iemand (zelfgemaakt cadeau)
- Emoties opwekken bij anderen (analoog aan muziek maken)
- Een omgeving/woning voor mezelf scheppen zoals ik die prettig/mooi vind
- Intrinsieke bevrediging om iets te maken
- Inkomen verkrijgen: Vroeger: Uurtarief. Nu: Eenmaal maken en dan exploiteren, uitvinden - prijsvragen

En heel veel zo niet alles heeft te maken met mijn autisme.

Wat ik nu maak

Momenteel maak ik een escaperoom in steampunk-stijl. Deze bestaat uit 35 apparaten waarmee je (zogenaamd) goud kunt maken. De meeste apparaten zitten vol met elektronica en ik maak ze met behulp van o.a. een lasersnijder en een 3D-pinter.

Hoe ik “maken” gebruik om te communiceren (mijn makerstem)

Ik gebruik het maken om te communiceren op verschillende manieren:

- Iets geven (zelfgemaakt cadeau)
- Anderen gebruiken mijn creatie: ik geef dan eigenlijk de ervaring (praktijkruimten Arnhem)
- Bloggen: Verbouwblog huizen (www.dissel40.nl, www.zyp25.nl, www.zyp23.nl)
- Sollicitaties: Iets laten zien wat ik gemaakt heb (software)
- Websites: Prefab HSB Overlaging www.prefabhsboverlaging.nl
- Lezingen geven: Plug&play bouwsysteem, Universiteit Leuven over ontwerpen
- Hoofdstuk in boek: STT over plug & play bouwen (Bouwwijs, materialen en methoden voor toekomstige gebouwen)
- Bouwbeschrijvingen: Zonnecollectoren WOT

Hoe anderen over mij communiceren

Soms vinden anderen het interessant wat ik maak en dan publiceren zij daarover. Een indirecte makerstem.

- Tv-programma (TV gelderland)
- Film (een (be)werkelijke liefde)
- Proefschrift, wetenschappelijk artikel (Temple Grandin)
- Hoofdstuk in het boek De lepels van Alice door Kader Abdolah
- Artikel in bouwblad over vloerverwarming

Bekende autistische makers/creatieven

Ik ben niet de enige creatieve autist. Er zijn er meer al dan niet door zichzelf erkend of waarover wordt gezegd dat ze autistisch zijn.

- Temple Grandin (ontwerp slachthuizen)
- Kees Momma (tekeningen)
- Stephen Wiltshire (tekeningen)
- Bob Dylan (muziek)
- Daryl Hannah (actrice)
- Andy Warhol (kunst)
- Woody Allen (film)
- Wolfgang Amadeus Mozart (muziek)

Minder bekende makers

En als je goed zoekt op internet dan vind je er nog wel meer:

- Laura Brouwers (Cyarine) (tekeningen op Instagram)
- Anthony Hanssens (tekeningen in “fairytale” stijl)
- Brynjar Karl Bigisson (15, lego)
- Jelle Bakker (Knikkerbanen)

Maker(achtige)-opleidingen voor mensen met autisme

Ik heb ook gezocht naar creatieve opleidingen specifiek voor mensen met autisme en daar vond ik:

- 3D Ambacht: 3D-print
- ITvitae: ICT-Leertraject naar Werk
- Unit-academie Nijmegen: schilderen, beeldhouwen, 3D

Community?

In 2017 heb ik een AutoMakerCafé opgericht met als doel creatieve autisten bij elkaar te brengen. De formule was ‘show and tell’. Er kwamen echter heel weinig mensen zodat er niet veel uit te wisselen was. Na een jaar heb ik dit café weer opgeheven.

Tot zover mijn verhaal.

Hierna volgde een Poll met de vraag hoeveel mensen in het publiek zichzelf als een autistisch maker beschouwden. Dit was ruim meer dan de helft.